

הבורסה

המילחמה רעה לסרדינים

* השבוע אני רוצה לציין כמה ציוני דרך ב־ זרעה של הבורסה לתהילה. למי שיש זיכרון של זורשים, יזכור בוודאי את העסקים הטובים שעשו בעלי המניות של מן את העסק הטוב ביותר עשה. ידוע מנכ"ל המפעל, שמכר חלק גדול מהמניות שהיו ברשותו. כאשר שררימניות מן הגיעו לשיא של פי שלושה ויותר תוך כמה חודשים.

המעניין הוא, שכבר ששערי המניות ידו ירדו המכירות של מוצרי "מן". למה? לא ברור. עכשיו התהפך הגלגל, המניות של "מן" יורדות, אך לעומת זאת הסרדיני ים של "מן" נחטפים, לא מפני שהם טרי יום יותר, אלא פשוט מפני שהמילחמה בי בנון גרמה לצריכה גדולה יותר. המסקנה: גילחמה זה דבר רע לסרדינים אבל טוב מופעלו השימועים. זה רע למשקיעים וי טוב לבעלי עניין, שמכרו את מניותיהם. שיא ידוע בעשירי יתחילו שוב לקנות, כשי היה כדאי!

* הבדיחה האחרונה המהלכת בבורסה מדברת בשני סוגי מניות: מניות נכסיות, שמאחוריהן עומד לית חברות עתירות נכסים והון, וסוג שני של מניות הקרויות נכסיות, שמאחוריהן עומדת חברה שכל מה שיש לה, זה המניות בבורסה. תשקיף להגיד עקה עם כריכה כחולה, הבטחות להקים מיפעל, ריף עם שלט וכמובן, טלפון.

הסידורים של הבנקים

בנקים הם, כידוע, מוסדות מסור דרים. סדר, מסודר, לסדר, הם מאותו שורש. אני רוצה לספר לכם על שני מיקרים מאוד מסור דרים, אך מבלי להזכיר את שמות הבנקים. לאי הזכרת השם יש סיבה פרזואית: אולי הדברים יבואו על תיקונם.

ובכן, מיקרה ראשון. מעשה ביהודי לא צעיר, שלפני 10 שנים הפקיד 2500 לירות של אז, בי חשבון הבנק שלו. שנרשמו כהלכה בפניקס הבנק שלו. רק לפי ני כמה שבועות נזכר בפניקס ובכסף שרשום בו. הלך לבנק ושם הסבירו לו שהכסף צבר ריבית ואפילו ריבית דריבית. והי יום עומדים לרשותו כ־7000 לירות. הפקיד אמר, "שבע מאות שקל". עשינו חשבון של הצמדה למדד בלבד, ללא ריבית, ומתי בבר שאותם 2500 לירות של לפי 10 שנים, שווים היום, אילו הוצמדו, פי שלושים. כלומר כ־7500 שקל. אני לא בטוח שהי חישוב שלי נכון, יכול מאוד להיות שזה הרבה יותר.

בכל מיקרה תוך כמה ימים יגיע לקוח לבנק מסויים, עם ה־ סיפור וההוכחות. אני מבקש ל־ התייחס אליו יפה ולתת לו את המגיע. אמרתי לו שיגיד בבנק, "שאני אמרתי".

המיקרה השני גם הוא על טה־ רת הסדר הטוב. ההבדל הוא ש־ מדובר בבנק אחר. השיטה דומה. לפני שנתיים קיבלו זוג הורים בשנות ה־70 המאוחרות של היי־ הם, מתנה מבקרו־מישפחה באר־ צות־הברית 500 דולר. הלכו ל־ בנק וביקשו לפתוח חשבון פת"ם (פיקדון תושב במט"ח).

הפקיד הנורזי יעץ להם להי־ מנע מכוונתם, כי הוא יכול להי־ ציע להם הצעה יוצאת מהכלל לחיסכון לטוח ארוך של חמש שנים, ובעוד חמש שנים יהיה להם סכום נכבד. נתרצו.

המירו להם את הדולרים בלי־ רות ובפניקס־חיסכון. אחרי כמה חודשים נזקקו לכסף, אולם אז, כשניגשו לבנק, נאמר להם שלא יוכלו "לשבור" את התוכנית, ו־ אם כך יעשו יפסידו את החצ־ מדה והריבית, ויצטרכו להכתי־ חודש ימים עד שיוכלו לקבל את הכסף.

בקיצור, שימצאו מקור אחר לכסף שהם זקוקים לו, וזה שבי־ פינקס־חיסכון ימשיך לצבור ריבית והצמדה. בלי־הברירה ה־ כימו, השאלה היחידה היא, מה טעם ראה הפקיד הנורזי לשכנע ווג זקנים להפקיד כספם לחמש שנים, כאשר הסיכוי לכך שיוכי־ לו להשתמש בכסף זה, הולך ו־ קטן.

הטעם הוא בכך, שבזמנו היתה תחרות בין פניפי ה־ בנק מי יצדיח להגיע למוסי־ פך גדול יותר של תוכניות־ חיסכון חדשות. ובתחרות, מיועץ מותר הפך גם במיק־ רה זה יעצתי לפנות לבנק ואם עדיין הם זקוקים לכסף עכשיו, לבקש להחזירו להם בזמן צמוד, בני הורדות וקני־ פות. ואם זה לא יעזור, נזכר־ דפדפם במדור זה את המי־ דות התרומיות של הבנק.

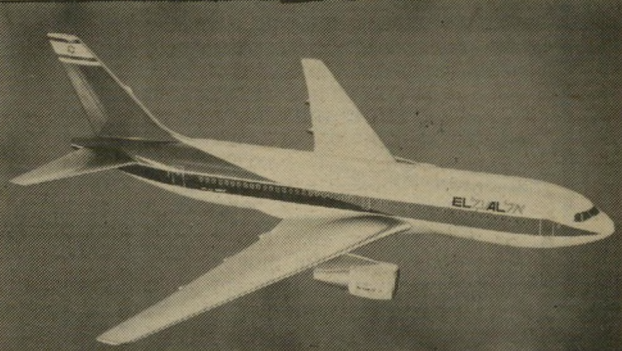
הרושם הוא שחלק מ־50 החברות החדשות המבקר שות לגיים הון בבורסה, חושבות שהבורסה היא מקום מיפגש לפראייזרים, שכל מה שיש להם, זה לקנות הנפקות חדשות עם כריכות כחולות. אני מקווה שכבר בהנפקות הקרובות יזכר, שהחמתים של הנפקות יצטרכו לקנות את כל הסחורה שעליה התמו, ולדאוג אחר כך לשווק אותה.

* אני לא יכול להתאפק, ומוכרח לספר לכם על אחד מגדולי המשקיעים בבורסה. יום אחד, לפני שבועיים, מצצל אלי משהו ואומר לי: "אתה תדי מור", אני משיב, כן זה אני. "או תשמע שמי יצחק שני, איזו, שמעתי שאתה רוצה לכתוב עלי". אמרתי: שמעתי עליך, ואם תספר לי על עצמך אני כתוב. אמר לי: "אני יכול לספר לך מה שאתה רוצה, אבל אל תכתוב עלי".

התאפקתי שבועיים ואני חייב לספר. באותה שיחה טרפנית, אמר לי, בתשובה לשאלתי: "כן, יש לי איזה 100 אקף במבנה אז מה, זו מניה טובה, בעיקר כשקניתי או תה כחצי מחיר ופחות". שאלתי: מספרים שאתה מתכוון להריץ אותה. השיב: "זה אצלו כסף קטן. אני בשביל לעשות כסף, לא צריך להריץ מניה". בחיי שהוא צודק, כבר בשבוע שעבר התחילה המניה לרוץ ככה. כששאלתי למה? אמרו לי שהיא יתר מה, אף אחד לא מוכן להורדת.

נעלבי טיסת החינם

אותי לא הומינו לתצוגה של מטוס החדש של אל־על, זה ש־ היה של אל־על בעוד שנה ליתר יוק. בטלוויזיה הראו את בואינג 767 ממריא ונוחת. בין ההמראה לנחיתה עברה כשעה. המטוס, נתפלאו, לא היה ריק, היו בו נמאתיים נכבדים, כולל עיתוני־ אים, שנהגו מטיסת־חינם בשמי כראל. הם גם שמעו הסברים על כל מעלותיו של המטוס, ויש נאלה, בין היתר אפשר להטיס אותו בעורת שני טייסים, אולם אל־על, כחברה מתקדמת ומתיי־

בואינג 767 החזמנו ונעלבו

צלת, טיס אותו בעורת שני־ שני טייסים, אבל גם זה לא זשוב. יש עוד איזה פרט לא זשוב, המחיר למטוס הוא 5 מיליון דולר ואם קינים זרבעה כאלה משלמים 200 מיליון דולר.

לעומת זה, המטוס הוא חסי־ וני בדלק, ובחיסכון זה יש שתי נפשויות: להקטין את הגרעון וז של החברה, או לשלם מש־

חיפה

זולה יותר!

שוב ענייני מס. סיפר לי נכה צה"ל, הזכאי למכונת ללא מ־ סים: נכה צה"ל שרכש מכונת ללא מיסים, רשאי להחליף אותה בחדשה בכל שלוש שנים. סדר הדברים הוא כזה, שאחרי שלוש שנים אתה הולך למכס ומבקש לשלם את המיסים על הרכב, כדי שאפשר יהיה למכור את המכור בית.

"אחרי שלוש שנים", ממשיך לספר הנכה, "הלכתי למכס ביפו, ושם הכינו לי חשבון מפורט של המיסים שאהיה חייב לשלם, כשי ארצה למכור את המכונת. למחר רת נקלעתי לחיפה, ושם הציע לי גיסי לקנות ממני את המכור בית. סיפרתי לו שכבר הייתי בי־ מכס ביפו והכינו לי את חישוב המס. אמר לי: שמע, בוא ניגש למכס פה, בחיפה, נבקש מהם שיעשו חשבון של המיסים, אני אשלם וגמרנו עניין".

"לא התלהבתי, אבל הסכמתי. הלכתי למכס בחיפה, הכינו לי את החשבון ואז התברר שיש הבדל של כמה עשרות אלפי ל־ רות לטובת מכס חיפה. כלומר בחיפה אני צריך לשלם פחות מאשר בתל־אביב".

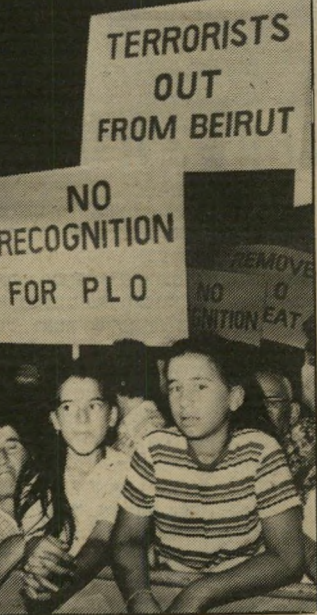
אנכ, החוקים והתקנות שז המכס חלים על שני ע־ מדינת ישראל, וחיפה, ע־ כמה שידוע לי אינה איזור פתוח א, שגם בו צריך לשלם את כל המיסים, ע־ שיו, מי שיש לו מכונת לי־ לא מיסים יצריך להחליף אותה, ולשלם עליה מיסים, כדאי לו לנסוע עד חיפה ולשלם את המיסים שם. שם הלידה שווה יותר.

במדינה

(המשך מעמוד 5)
זקוקה להפגנות בזמן מילחמה ש־ היא יזמה, כדי להצדיק את דרכה, הרי שקלה זה בטל בשישים. לא היה זה הפראדוקס היחיד בהפגנה זו, שאמרגניה ניסו להראו־ תה כחשובה המחוצת של הליכוד להפגנת שלום־עכשיו. שהתקיימה באותה כיכר שבועיים לפני כן. פעילים בליכוד הציעו לחוקק חוק שיאסור קיום הפגנות בשעת־חירום. הליכוד עצמו ערך הפגנת־ענק, בי השתתפות ראשי־הממשלה בכבודו ובעצמו, בזמן שהמילחמה בצפון עדיין נמשכת.

הקואליציה רגזה על כך, שהפג־ נת שלום־עכשיו וזו שקדמה לה, של הועד נגד המילחמה בלבנון, נישאו כרונות בלועזית, שכוונו לי־ דעת־קהל העולמית. בהפגנה זו, דאג משהו להדפיס כרונות רבות בלועזית שכוונו לציבור בחו"ל, ו־ הוכיח שוב את הצביעות בטענות האמרגנים.

אגב כרונות, אי־אפשר שלא להזי־ כיר אחת מזעזעת במיוחד, שהוגפה סמוך לבמה. הסיסמה: "עם אחד,

הפגנת התמיכה במידחמה חוץ נגד הפגנות

צבא אחד, ממשלה אחת!" גם ל־ לא תרגום לגרמנית, מזכירה את השגים, שבהן שלטו הנאצים. מארגני ההפגנה טענו, שהיא ספונטנית. כמו הפגנות פר־ממשל־ תיות במיורח אירופה, נטען שהמור ני המפגינים הגיעו בכוחות עצמם למקום, בניגוד למפגיני שלום־ע־כ־ שיו, הנבאים במשאיות מקיבוצים, מי שבא לכיכר כשעה לפני ת־ חילת העצרת, ראה אוטובוסים של אגד מובילים מפגינים מצפון ה־ ארץ ומדרומה. קבוצות של קשי־ שים, נשים ונוער הובאו במקובץ, התפרסו ברחבה הגדולה. בשיכרון ההמונים שאחו במכוובדים שיסבו לציוד של ראשי־הממשלה על ה־ מה, נשכחה בודהה מרתקת. מ־ בית ח"כי הליכוד, שרים וביניהם סגן ראשי־הממשלה, דוד לוי, לא נכחו בהפגנת המילחמה.

מי שהציל את העצרת ממיפגן על טהרת חרות והפך אותה לה־ גנת מילחמה ממשלתית, היה ה־ שותף הקואליציוני הדתי של בגין, הד"ר יוסף בורג. דבריו של שר הפנים החווירו על רקע העובדה שבנו הצנחן, אברהם, נפגש ימים אחדים קודם לכן עם ראשי־הממשלה וקרא לו להפסיק לאלתר את הלי־ חימה בלבנון. כשהסתיימה ההפגנה מיהרו ה־ עיתונאים והצלמים הרבים, שהיו במקום, לרוץ לכיוון הציאה. אחד מהם אמר: "אחרי הפגנה כזו, צריך למהר לביירות. נראה שפקודת ה־ כניסה למערב־היעיר ניתנת ברגעים אלה!"